

Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola
Komárom-Esztergom Vármegye
2840 Oroszlány Rákóczi u. 53.

1. számú szakmai egység

SZAKMAI PROGRAMJA

2023.

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Az intézmény neve, címe	3. oldal
II.	Az intézmény tevékenységi területe és ellátott célcsoportjai	3. oldal
III.	Az ellátandó terület jellemzői	4. oldal
IV.	A gyermekotthon által nyújtott szolgáltatás célja, feladata	5. oldal
V.	Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja	13. oldal
VI.	Az ellátás igénybevételének módja	14. oldal
VII.	Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja	16. oldal
VIII.	Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	16. oldal
IX.	Minőségi biztosítás elemei	18. oldal
X.	Dokumentáció	18. oldal
XI.	A gyermekotthon működését meghatározó jogszabályok jegyzéke	20. oldal
	Záradék	21. oldal
	Fenntartói jóváhagyás	22. oldal

I. Az intézmény hivatalos neve és címe

Intézmény neve:

Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola Komárom-Esztergom Vármegye

Intézmény címe:

2840 Oroszlány Rákóczi Ferenc út. 53.

Fenntartó neve, címe:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság - Budapest, Visegrádi utca 49.

II. Az intézmény tevékenységi területe és ellátott célcsoportjai

Az Alapító Okiratban meghatározottak szerint: a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 15. § (3) bekezdése a)-b) pontjai szerinti személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében otthont nyújtó ellátás, utógondozói ellátás.

Továbbá:

- a gyermekotthonban a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a gyámhatóság által nevelésbe vett kiskorúak jogszabályban előírtak szerint otthont nyújtó ellátása
- különleges ellátás biztosítása a tartósan beteg, fogyatékos gyermekek számára,
- speciális ellátás biztosítása a súlyos pszichés, vagy súlyos disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő, illetve a kettős szükségletű gyermekek számára
- ideiglenes gondozás biztosítása azon gyermekek számára, akik lakóhelyükről önkényesen távoztak el, így ellátás és felügyelet nélkül maradtak
- a gyermekvédelmi szakellátásban nagykorúvá vált fiatal felnőttek számára a gyámhatóság által elrendelt utógondozói ellátás biztosítása, külső férőhelyek működtetése
- a gyámhatóság által elrendelt utógondozás biztosítása

III. Az ellátott terület jellemzői

A gyermekotthon helyzete, a működés alapja

Az otthon befogadó képessége: 40 fő (Gyvt. 59. § (1) bekezdés). Négy önálló csoport biztosítja a 40 gyermek és fiatal felnőtt elhelyezését. A csoportok létszáma eltérő, de a 12 főt nem haladhatja meg. A szakmai egység heterogén összetételű és koedukált. Az önálló csoportok áttekinthetők, a családi otthonhoz hasonlóan berendezettek a gyermekek által is alakítható, otthonos és biztonságos lakóterek. Ezekben a csoportokban mód és lehetőség van arra, hogy a családjukból kikerült gyermekek gyakorolhassák mindennapi természetes teendőiket, napi életgyakorlatukban a családias jelleg domináljon. A lakószobákat, a lakások egyéb tereinek berendezéseit úgy alakítottuk ki, hogy azok a gondozott gyerekek és fiatal felnőttek életében elérhető körülményeihez képest ne keltsék az elérhetetlen luxus érzését.

A szakmai egységhez tartozik az Oroszlány, Népek barátsága u. 23. IV/2. szám alatti társasházi lakás (**külső férőhely**), ahol négy fiatal felnőtt elhelyezésére van lehetőség.

Az otthonban élő gyerekek és fiatal felnőttek rendelkezésére áll egy nagy tornaterem, egy jól felszerelt kondicionáló terem és egy sportudvar is, ahol helyet kapott a sportpálya és mellette egy szép játszótér is. Ugyancsak mód és lehetőség van a központi intézmény alagsorában kialakított klubhelyiség rendszeres használatára. Kitűnő lehetőséget nyújt a szabadidő megszervezésében az otthon rendelkezésére álló sok kerékpár és turisztikai felszerelés.

A gyermekotthonnal szemben megfogalmazott elvárások

Gyermekotthonunk az intézményes gyermekvédelem egyik lehetséges formája, mely a bekerüléstől a családba való visszahelyezésig, vagy akár az önálló életpályára állításig képes nevelni - támogatni gyermekeit. Így a velünk szemben támasztott követelmények, elvárások ezek mentén fogalmazhatóak meg. Ez nem más, mint sajátos eszközeinkkel a gyermekek harmonikus és egészséges fejlődésének, tanulásának biztosítása, sikeres életpályára való felkészítésük segítése, személyiségük fejlesztése, kibontakoztatása. Ez természetesen egybeesik a fenntartó, a gyermek, a családok részéről megfogalmazott elvárásokkal. A társadalom szélesebb körű igényeit a gyermekvédelmi törvényben megfogalmazottak közvetítik. A fenti elvárásokat egészítik ki az egyes gyermekek egyéni, sajátos, esetenként különleges szükségletei.

IV. A gyermekotthon által nyújtott szolgáltatás célja, feladata

A gyermekotthoni elhelyezés esetében minden gyermek számára biztosítani kell a teljes körű ellátás igénybevételét és az utógondozói ellátás lehetőségét. Az otthonnyújtó ellátás célja a gyermekotthonban elhelyezett gyermekek esetében eltérő a gyermekvédelmi gondoskodás típusa szerint.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúak esetében cél a gyermeket ért akut válsághelyzet közös feldolgozása, szoros kapcsolat kiépítése a szülőkkel, a beutaló szervvel, a gyámhivatallal, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést követő intézkedés a lehető legmegalapozottabb legyen és a lehetőségekhez képest a gyermek kerüljön vissza a családjába.

Nevelésbe vett kiskorúak esetében a cél: a gyermekotthont nyújtó ellátásának és a törvényes képviselőnek biztosítása, amíg a gyermek családja képessé válik a gyermek visszafogadására, számára családba fogadó gyám rendelésére kerülhet sor, örökbefogadása megtörténik, vagy eléri nagykorúságát, ha a fenti pontban foglaltak teljesülésére nincs lehetőség, illetve a törvényes képviselő és az otthont nyújtó ellátás biztosítása mellett a gyermek felkészítése az önálló életre.

Valamennyi gyermekvédelmi gondoskodásnál a nevelés alapja a gyermek egyéni gondozási-nevelési terve.

Az utógondozói ellátás esetén a fiatal felnőtt és a gyermekotthon legfontosabb feladata, hogy a fiatal felnőtt a nappali tagozatos tanulmányai befejezéséig, illetve a tanulmányokat nem folytató munkaképes fiatal felnőtt vonatkozásában a munkavégzés és az önálló lakhatás megteremtéséig megfelelő, a gyermekotthonról történő leválást is elősegítő, szerződésen alapuló segítő gondozásban részesüljön.

A gyermekotthonban folyó tevékenység alapelvei

Legfontosabb alapelve, hogy a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. Törvényben és a Gyvt-ben szabályozott gyermeki jogok maradéktalanul érvényesüljenek.

Így többek között valamennyi, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek az életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez igazodó állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljeskörű ellátásban, gondozásban, nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását szem előtt tartó nevelésben, oktatásban részesüljön. Felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vehessen részt, lelkiismereti és

vállásszabadsága csorbát ne szenvedjen, maximálisan érvényesüljön véleménynyilvánítási joga, éljen érdekei képviselésével a gyermekönkormányzat által, személyes kapcsolatainak ápolása gátakba ne ütközzön, a gyámhivatal által megjelölt keretek között hozzátartozóival a kapcsolatot ápolhassa.

A gyermekotthoni nevelés metodikai alapelvei három csoportba sorolhatók:

1. Az alapfeladatok megvalósításának alapelvei:

- Otthonosság megteremtésének elve
- Az egyéni különbség figyelembevételének az elve
- A közösségi támogatás által való nevelésének elve
- A demokratizmus elve
- A nyitottság elve

2. A gyermekkel kapcsolatos metodikai teendők alapelvei:

- A korrekciós nevelés elve
- A kommunikációs és kapcsolatkézség fejlesztésének elve
- A motivációk fejlesztésének elve

3. A nevelő tevékenységet folytató szervezet folyamatos tovább fejlesztésének alapelvei:

- A csoportfolyamatok nyomon követésének elve
- Az egyes gyermekek nevelési körülményei fejlesztésének elve
- A gyermekotthon működési feltételei fejlesztésének elve

Továbbá alapelv, hogy a gyermekek nevelésében érvényesüljön az életkori sajátosságok, a gyermekek öntevékenységeinek és önszervező képességeinek figyelembe vétele. Nevelésünk folyamatát a gyermekek iránti felelősség, bizalom és a szeretet hassa át. Nagyon fontos alapelv, hogy a gyermekek és a fiatalok szocializációját csak vérszerinti család értékeinek figyelembe vételével tudjuk segíteni. Lényeges alapelv: együttműködés nemcsak a szülőkkel, hanem mindenki, minden szervezettel, akik és, amik segíteni tudnak a gyermekekkel kapcsolatos nevelési céljaink megvalósításában.

A gyermekotthonban folyó nevelés módszerei, feladatai

Otthonunk szervesen illeszkedik lakókörnyezetünkbe. A kisközösségekre épül és az önálló életvitelre készít föl. Családias jellegű, de a család hasonlósága csupán morfológiai. Funkciója, hogy a családjukból kiemelt gyermekek gyakorolhassák a mindennapi természetes társadalmi kapcsolatokat. Otthonunk széles korhatárú, heterogén összetételű. A gondozott gyermekek és

fiatalok támogató közösségét biztosítja, és szükség szerint teljesíti az egyéni korrekciós nevelésük feladatait.

Tevékenységünk abban a folyamatban valósul meg, amit a gondozott gyermekeink és fiataljaink végig járnak az otthonba kerülésüktől, az onnan való elbocsájtásukig. Ennek meghatározó elemei, lépései a következők:

1. Befogadás

Ezt a mozzanatot kiemelten fontosnak kezeljük, mivel az első találkozás az első benyomás jelentősen befolyásolhatja az otthonba kerülő gyermek beilleszkedését, további viselkedését, és a későbbi életére is befolyással lehet. A gyermek megérkezése előtt igyekszünk fölvenni a kapcsolatot az előző, a gyermekkel kapcsolatba lépő szakemberekkel (gyámhivatal, gyerekjóléti szolgálat, iskola, óvoda, stb...). A gyermekotthonban felkészülünk a gyermek fogadására. Az előzetes információk alapján kiválasztjuk a számára legkedvezőbb csoportot, szobát, társakat. Az otthon ápolónőjét, pszichológusát is bevonva igyekszünk a legjobb tudásunk szerint eljárni. Nagyon fontos mozzanat, a gyerekek, a csoport felkészítése az új társ/ak fogadására. Így a gyermek, a megérkezéskor egy gondoskodó, nyitott, bizalomgerjesztő felnőtt teammel találkozik, amit nagyon fontosnak tartunk. A tényleges otthonba kerülést követően az első napokban a legfontosabb, hogy a lehető legrövidebb időn belül „külsőségeiben” is érezze az „egyenlőséget” társaival. Ezért a gyermek nevelője kíséretében személyesen választja ki, vásárolja meg szükséges ruházatát.

2. Beilleszkedés, új életforma, életmód

Szinte bizonyos, hogy a gyermekotthonba kerülést követően jelentősen megváltozik a gyermek életritmusa, napirendje. Új szokásrend, új szabályok. Mind olyan dolog, amely kezdetben megnehezíti mindennapjait. Ezen a problémán, csak úgy juthat túl a gyermek, ha bevonjuk a mindennapi tevékenységeinek tervezésébe. Érdeklődési körének megismerésével segítünk idejének tartalmas felhasználásában. Kellő segítséget adunk, ugyanakkor a megfelelő önállóságot biztosítunk a számára egyéni és közösségi feladatainak megoldásában.

Ugyanez mondható el a baráti kör kialakításában is. Fontos, hogy az új gyermek érkezését követő időben a fogadó csoportban több olyan időszak, foglalkozás legyen, ahol mód és lehetőség van kapcsolat kialakításra, társ találására, közös élményre. Lehetőséget nyújtunk egészségügyi problémáinak feltárására, kezelésére, szűrésekre.

3. Egyéni gondozási-nevelési terv

Ebben a dokumentumban foglalmazzuk meg a gyermek szükségleteit. Feltérképezünk minden olyan tényezőt, amelyek érintik a gyermek és a szülő kapcsolattartását, baráti körét. Felmérjük

az egészségi állapotát, tanulmányi tervet készítünk, szabadidős tevékenységi körét, személyes kapcsolatait, szokásait, hobbiját tárjuk fel. Erre alapozva fogalmazzuk meg, hogy milyen feladataink vannak a gyermek gondozásában-nevelésében. Fontos, hogy a gyerekkel együttesen készüljön el közös megállapodás formájában a zsebpénz felhasználást szolgáló terve. Fontos támpont a gyermekkel való foglalkozás megtervezésében. Fontos, hogy folyamatosan nyomon kövessük. A megjelölt feladatokhoz, célokhoz, hozzárendeljük a felelősöket is (nevelő, gyermekfelügyelő, ápolónő, gyermek stb.) A megvalósulást a határidők leteltével ellenőrizzük.

4. Otthonosság, anyagi és érzelmi védettség, a felnőttek iránti bizalom helyreállítása

A gyermekotthonunkban élő gyermekek mindegyike és valamennyi csoport azonos feltételek mentén kap lehetőséget egy jól felszerelt, külsőségeiben is kellemes lakóotthonban élni. A „belső” otthonosságot a csoportok „együttélési szabályzata” és a velük együtt kialakított légkör biztosítja. Munkánk alapja az egységes, következetes, az egyéni szükségleteket is figyelembe vevő, jól kiszámítható követelményrendszer. A csoporton belül kialakított állandóság, érzelmi kötődés alapot ad a fentiekkel együtt egy biztonságos érzelmi háttérre, támaszra. A csoportok életének fontos, azaz elengedhetetlen anyagi bázisa a csoportgazdálkodás, a gyerekek számára biztosított zsebpénz, mely az év mind a 12 hónapjában azonos feltételek mellett rendelkezésre áll. A csoportok és egyének kiemelkedő teljesítményének elismerésére, jutalmazására anyagi motivációt is biztosítunk. Ilyen a jutalomzsebpénz, illetve a jutalom programok támogatása.

5. A családi élet funkcióinak részleges átvállalása, a szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése

Az otthonunkban élő gyermekeket, fiatalokat életkoruknak megfelelően bevonjuk az otthon életébe, a mindennapi munkába. Az önkiszolgáló munkák szervezése a családi munkamegosztást mintázza. Megpróbáljuk átadnia azokat a praktikus ismereteket, amelyek egy jól működő miliőben szinte észrevétlenül épülnek be a gyermek szokásrendszerébe, megalapozva az önálló életvezetési képesség létrejöttét. Ezt a célt jól szolgálja a csoportgazdálkodás. Ezen keretek között tervezhetik meg a gyermekek nevelőikkel együtt szükségleteiket, oszthatják be havonta az erre rendelkezésre álló összeget. Ez lefedi a teljes ruházat beszerzését, a tisztasági szerek, tisztítószer bevásárlását, az ételmezés egy részét, a kulturális kiadásokat. Ezen tevékenység havonta visszatérő, rendszeresen ismétlődő folyamat. A csoportgazdálkodás keretein belül lehetőséget biztosítunk - akár kisebb kudarcok árán is - a gazdálkodás alapszabályainak, a takarékoság lehetséges módzatainak elsajátítására. A tervezést követően együtt történik a bevásárlás, amely igen jó alkalom az árak megismerésére, ízlésük formálására, élethelyzetek gyakorlására, illetve a takarékoskodásra is.

Megismerik az ételek nyersanyagait is. Ugyancsak életkoruknak megfelelően vesznek részt háztartási munkákban, ruháik rendben tartásában, apróbb javításokban, takarításokban, főzésekben, kerti, udvari munkákban. Megtanulnak az évszakoknak, alkalmaknak megfelelően öltözködni.

A csoportgazdálkodás adja a lehetőséget, hogy, gyermekeinket nem uniformizáljuk, valamennyi gondozott gyermek rendelkezik a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 77. §. (1) bekezdésében meghatározott ruházattal. A ruházat beszerzése az életkoruk előrehaladtával válik egyre inkább önálló tevékenységgé.

Ugyancsak a csoportgazdálkodásos keret ad lehetőséget az egyéni, a családban is szokásos ünnepek megtartására. Ilyen például: születésnap, névnap, ballagás, a nagykorúság megünneplése.

Személyes szükségleteik kielégítésére a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 82. §-a szerint meghatározott havi zsebpénzt biztosítjuk, mellyel szabadon rendelkeznek.

Különös gondot fordítunk gyermekeink fényképalbumjára, hogy legyenek gyermekkori emlékei, s élettörténetének folyamata legyen. Sajátos „kincseit”, rajzait, leveleit, családi emlékeit gyűjtjük, dobozoljuk, dossziéba rendezzük, szekrényében gyűjtjük.

Ebbe a tevékenységi körbe sorolható még a szülői értekezleteken való részvétel, valamint a különböző eseményeken való szereplések megtekintése (mérkőzés, hangverseny, stb). Otthonunk lakói különböző iskolatípusokban és különböző iskolákban tanulnak. A nagy többség még általános iskolás, akik az Intézmény irányítása alatt lévő iskolában tanulnak városi társaikkal. Az iskola pedagógiai programjában olyan felzárkóztató, személyiségfejlesztő módszereket jelenít meg, amely a kereteket kitöltve és kihasználva csökkenti a korábbi ártalmakat és alkalmassá teszi a gyermekeket tanulmányaik középfokon való folytatására. Ebben a folyamatban a három kulcstevékenység:

- 1) a kompenzáció: hiány pótlása, kiegészítése, kiegyenlítése,
- 2) a korrekció: a hibás ismeretek helyesbítése, javítása,
- 3) a tehetséggondozás: a kiemelkedő képességű gyermekek „gyorsabb” haladásának biztosítása.

A középiskolások a helyi középiskolákban, illetve a vármegye különböző városaiban tanulnak tovább.

Gyermekeink előzetes vizsgálatai bizonyítják, hogy ép értelemmel, illetve felső határesettel, azaz normális intelligenciaszinttel érkeznek hozzánk, azonban a tanulási zavar miatt a megfelelő részképességek mellett némely részképességük gyenge, hullámzó képességszintet mutat, funkcionális teljesítményszavarral küzdenek. Erre rakódnak még következményként a

magatartási zavarok, a félénkség, visszahúzódás vagy éppen az ellenkezője a túlmozgékonyosság, nyugtalanság.

A sikeres szocializáció miatt napi tevékenységünkben nagyon fontos feladat a lemaradás fokának felismerése, ezután pedig a csoportos vagy egyéni fejlesztés, esetleg a kettő kombinálása. Ezt követi a felzárkóztatás, fejlesztés, mely a napi tevékenységek során is, de a felkészülési folyamatban is irányított.

Mindkét iskolatípusban tanulók esetében fontos feladatunk a tanulás segítése, korrekciója, a felkészülésük segítése minden lehetséges eszközzel, kezdve a tanulás megtanításától a személyiségfejlesztő módszereken át az önálló felkészülésig. Az iskoláskorú gyermekeink napi felkészülésének időszaka a napirendünkben, meghatározott. A napi felkészülés a leckeírástól azonban jóval több, a napi felkészülés szerves része a lemaradás feltárása, majd célirányos fejlesztése. A délutáni tanulás módszereit, a csoport és a csoportba tartozó egyének állapota határozza meg, melyet a gyermekekkel foglalkozó nevelő a kollégáival együtt egységes követelményrendszerben foglal össze a gyermekek képességeinek megfelelően. Különösen nagy hangsúlyt helyezünk a kommunikációs készségek fejlesztésére, mert a tapasztalatok szerint a gyermekeknél a legnagyobb fokú lemaradás e téren tapasztalható, s e hiányosságok minden téren negatívan befolyásolják a gyermek megítélését. Nagyon fontos az iskolai pedagógusok és a gyermekotthoni nevelők szoros együttműködése, mert az oktató-nevelő munka hatékonysága csak célzott, összehangolt munkával növelhető. Ebben a munkában együtt dolgozunk a városi nevelési tanácsadó szakembereivel is.

Külön segítség gyermekeink számára a fejlesztő pedagógus, aki a gyermekek iskolai teljesítményére építve, személyre szóló tervek alapján egyénileg foglalkozik velük. Lehetőségeink közé tartozik a logopédiai foglalkozás, mely ugyancsak a korrekció hatalmas speciális szelete, mellyel élünk is.

A korrekciót jól szolgálja a kapcsolatkészség fejlesztése. Biztosítjuk gyermekeink számára azokat a külső lehetőségeket, mint például művészeti iskola, sportegyesület, könyvtár, városi rendezvények, külső szakkörök, amelyek e készségfejlesztés gyakorlásának színterei lehetnek. Segítjük felkészülésüket szaktárgyi versenyekre, támogatjuk otthonon kívüli kapcsolataikat. Rendszeres színház-és mozilátogatókká igyekszünk nevelni gyermekeinket.

Fenti céljaink elérését az élménypedagógia alkalmazása is nagymértékben segíti. Az előre megrendezett helyzetek, a természet megismerése és felfedezése, a szoros egymásrautaltság segíthet a kedvezőtlen viselkedési formák lebontásában és helyettük tapasztalati alapokon nyugvó, új viselkedési formák építhetők be.

Tehetséggondozás alatt a tágabb ismeretek körét a gyorsabb haladást, a valamihez való hajlam fejlesztését, az adottságok kibontakoztatása értjük. Ehhez különböző gyermekotthoni foglalkozásokat kínálunk: szakköröket, szabadidős tevékenységeket, sportköröket. A városban egyesületeket, zeneiskolát látogatnak, s különböző pályázatokon, versenyeken vesznek részt. Nagy fordulópont a gyermekek életében a pályaválasztás, mely különös figyelmet kap a mi munkánkban is.

A középiskolás gyermekeink általában önállóan végzik már a másnapi órákra való felkészülést, használva a könyvtárat, internetet stb. Törekszünk arra, hogy minden gyermekünk szakmát szerezzen, illetve ösztönözzük őket a diplomaszerzésre is.

6. Különleges ellátás, integrált nevelés

Otthonunk befogadja azokat a gyermekeket is, akik gyógypedagógiai ellátásra szorulnak, valamint tanulási, magatartási és beilleszkedési zavarokkal küzdenek, ezért szocializációjuk elősegítése érdekében integrált elhelyezésük kívánatos. Fejlesztésükhöz igénybe vesszük az otthonban működő pszichológust és fejlesztő pedagógust is. Mivel a mindennapi életgyakorlatokban való részvételük azonos a csoport béli társakéval, így ugyanazokat a szolgáltatásokat kapják meg, mint a nem SNI-s társaik.

7. Rekreációs tevékenységünk

Otthonunknak jól működő szabadidős rendszere van, amelyben megtalálhatók a különböző tevékenységi formák, amelyek közül választva minden gyermek hasznosan tudja eltölteni szabadidejét, pihenheti ki magát. A szabadidős szakköreink közül különösen népszerűek a manuális tevékenységet igénylők. Szinte minden gyermek szereti a bütykölést. Mód van gyöngyfűzésre, agyagozásra, textilfestésre, papírmasé készítésre, üvegfestésre, szövésre. Rendelkezünk minden olyan eszközzel és anyaggal, amelyek biztosítják ezeknek a foglalkozásoknak a színvonalát. Úgy alakítottuk a tevékenységünket, hogy a különböző manuális tevékenységek folyamatosak legyenek és ne csak a szakkör keretében végezhesék a gyerekek. Ennek megfelelően a lakások minden évben új, felfrissített, zömében gyerekkéz által készített dekorációt kapnak. Erre nagyon vigyáznak, de természetesen ez folyamatában újul meg, tehát folyamatos manuális elfoglaltságot jelent a csoportnak. A közös helyiségek barátságossá tételére is nagy hangsúlyt fektetünk. Ezt az elfoglaltságot körítjük az olyan ünnepek kiegészítő elemeként, mint a Halloween-tökfaragás-vagy a karácsonyi mézeskalácssütés. A csoportok egyedi arculatának tükrében kerül sor olyan eseményekre is, ami szintén a gyerekek rekreációját szolgálják, úgymint színjátszó fesztivál, mikulásvárás, farsangi bál. Ilyenkor a ráhangolódáson kívül a készülődésen túl, a lakások is megfelelő

„köntösbe” bújnak. Kikapcsolódásra kitűnő lehetőséget ad a jól felszerelt kondicionáló termünk, tornatermünk.

20 főre van turisztikai felszerelésünk, amelyekkel a csoportok kisebb-nagyobb kerékpáros és gyalogtúrákat szervezhetnek. Rendszeresen látogatjuk a város uszodáját, közművelődési intézményeit, népszerű a Városi Könyvtár. Évente több alkalommal jutnak el a gyerekek színházba Tatabányára, illetve Budapestre. A csoportok rendszeresen terveznek közös kirándulásokat az ország különböző részeire. Nyári táborainkat úgy tervezzük, hogy legalább 1-1 hetet töltsünk el hegyi táborban, hagyományörző táborban és vízi táborban.

8. Visszahelyezés a családba

A szakellátásba kerülő és gyermekotthonban elhelyezett gyermekeknél nagyon fontos, hogy a kapcsolat ne szakadjon meg a családjukkal, szűkebb környezetükkel. Régi tapasztalat, hogy a nevelésbe vétel azon gyerekek esetében tart rövid ideig, akiknek változatlanul erős marad a kapcsolata a szülői házzal.

Otthonunkban a szülő-gyermek kapcsolattartásának területén a következő feladatokat kell megoldani:

- Kapcsolattartás a gyermek és a hozzátartozó között

Minden alkalommal, amikor új gyermek érkezik az otthonba, a szülőket nagyon rövid időn belül tájékoztatjuk gyermekük elhelyezéséről. Megpróbáljuk elérni, hogy maga is személyesen győződjön meg arról, hogy a gyermek milyen körülmények között él és kik veszik át átmenetileg a szülői teendők ellátását. Nagyon fontos, hogy érezze, nem szeretnénk kiszorítani a gyermek életéből, sőt azon munkálkodunk, hogy a lehető leghamarabb kerüljön vissza a családhoz.

A kapcsolattartásra több lehetőség van. Minden lakásban van telefon, internet hozzáférés, így rövid úton érheti el gyermekét. Rendszeres látogatási lehetőséget biztosítunk kapcsolattartó helységünkben.

- Kapcsolattartás megszervezése és lebonyolítása

Azon szülők esetében, akik nem rendelkeznek lakhatási lehetőséggel egy harmadik helyen, pl. a család és gyermekjóléti szolgálatok helységeiben szervezzük meg a találkozást. Amennyiben egyik, esetleg mindkét szülő büntetés végrehajtási intézetben van, negyedévente megszervezzük a gyermek és szülő találkozását.

Fontos, hogy a gyermekek a szülőkön kívül más családtagokkal is folyamatosan tarthassák a kapcsolatot. Ha van olyan testvér, aki más intézményben vagy nevelőszülőnél van

elhelyezve, akkor egyeztetünk velük és évente több alkalommal lehetővé tesszük a találkozást. Ez természetesen lehet egynapos, de vendégül is látjuk otthonunkban a gyermek testvérét, illetve a nálunk elhelyezett gyermek is tölthet több napot testvére gondozási helyén.

9. Utógondozói ellátás, felkészítés az önálló családi életre, családi életre nevelés

Amennyiben a gyermekotthon - a Gyvt. és az alapító okirat alapján - biztosítja az otthonban nagykorúvá vált fiatalok utógondozói ellátását, ebben az esetben: a szakellátásnak ez a fázisa személyes gondoskodást biztosító otthont nyújtó ellátási formának minősül. Ezt a formát a gyermekotthon a fiatal felnőtt saját kérésére egyéni megállapodások keretében biztosítja. Az utógondozottak elhelyezése a gyermekotthon csoportjaiban történik, illetve azon fiatal felnőttek esetében, akik önálló jövedelemmel rendelkeznek, de még nincs saját lakhatási lehetőségük, mód van az intézmény külső férőhelyén történő elhelyezésére. Esetükben már közeli az intézményről történő leválás és az önálló életvitel kezdete. A külső férőhely egy átlagos magyar család életszínvonalát tükröző, jól felszerelt lakás. Az ellátás specialitásának megfelelően a lakásban utógondozó segíti a fiatal felnőtteket.

Már a nagykorúsága elérése előtt tájékoztatjuk a fiatalot lehetőségeiről, mire számíthat. Minden szükséges információt a rendelkezésére bocsátunk, jövőjét együtt tervezzük. Ehhez kell, hogy önmagát adja. Segítséget tudunk adni jogi és hivatali ügyeinek intézésében, pénzügyeinek intézésében, a nagykorúsággal együtt járó pénzfelvételben, a takarékoskodásban, az álláskeresésben, a lakáskeresésben, illetve megvásárlásában. Természetesen segítjük az otthonteremtési támogatás megigénylésében (Gyvt. 25. 26. §), pályázatok megírásában, s ezen lehetőségek felkutatásában.

V. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Folyamatos napi munkakapcsolatot tartunk fenn

- a fenntartóval,
- a gyámhivatalokkal,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal,
- a gyermekek gyermekvédelmi gyámjaival,
- az önkormányzatokkal,
- a család és gyermekjóléti szolgálatokkal,
- a gondozott gyermekek és fiatal felnőttek családjával,

- az ellátottak oktatási intézményeivel,
- a gondozásba bevont egyéb szolgálatokkal: pedagógiai szakszolgálattal, egészségügyi intézményekkel, egyházakkal. Különös figyelmet fordítunk településünk köznevelési és egyéb intézményeire (óvodák, általános iskolák, középiskolák, művelődési ház, könyvtár).

Mindezt tesszük a megfelelő információ csere és a hatékony munkavégzés érdekében.

A kommunikáció személyesen, telefonon és elektronikus úton történik. Részt veszünk valamennyi hivatalos szerv értekezletén, tanácskozásán, amennyiben arra meghívást kapunk. Velük együttműködve kívánjuk a gyermekeink számára megalapozni személyes céljaikat megtervezni jövőjüket, kialakítani döntéshozó képességüket, formálni kapcsolataikat a családdal, kortársaikkal és másokkal, segíteni a másik nemmel való kapcsolatukat lelki segítségnyújtást biztosítani számukra

VI. Az ellátás igénybevétele módja

Az ellátottakat (nevelésbe vett, illetve utógondozói ellátott) számára gyámhivatali határozat jelöli ki intézményünket gondozási helyként. A nevelésbe vett, valamint az utógondozói ellátottak jogairól és kötelességeiről tájékoztatjuk a gyermeket és családját, amelyet aláírásukkal igazolnak. A nyilatkozat tartalmazza az ellátás várható időtartamát és feltételeit, megszűnésének módját, különböző nyilvántartásokat, kapcsolattartás rendjét, panaszjog gyakorlását, érdekképviselési fórum működését.

Az utógondozói ellátottak együttműködési megállapodást kötnek az intézménnyel és az utógondozóval. Az együttműködési megállapodás tartalmazza az utógondozói ellátást elrendelő határozat adatait, az utógondozás időtartamát, a fiatal felnőtt jogait és kötelességeit valamint az utógondozás megszűnésének, megszüntetésének okait, módját.

Az utógondozás alapelvei

- **A nyitottság elve**
Az utógondozói ellátás a gyermekvédelmi törvényben előírtak, a Szervezeti és Működési Szabályzatban és házirendben foglalt feltételeken kívül további feltételhez nem köthető. Az otthon kizárólag olyan szolgáltatást nyújt, amelyre a fiatal felnőttel együttműködési megállapodást kötött.
- **Az önkéntesség elve**

A gyermekotthon a fiatal felnőttel az önkéntesség alapján alakít ki együttműködést. Az együttműködés alapja a fiatal felnőttel közösen megfogalmazott célok megvalósítása, melyre szerződést köt a két fél.

- A személyiségi jogok védelmének elve

A fiatalok személyiségi jogait biztosítja a szolgálati titoktartási kötelezettség.

- Az egyenlőség elve

Az otthon minden fiatal felnőtt ügyével köteles

- nemre, faji hovatartozásra, bőrszínre, nemzetiségre, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozásra, anyanyelvre
- fogyatékosagra, egészségi állapotra
- vallási vagy világnézeti meggyőződésre, politikai, vagy más véleményre,
- családi állapotra, szexuális irányultságra, nemi identitásra
- életkorra, társadalmi származásra, vagyoni helyzetre, egyéb helyzetre vagy jellemzőre tekintet nélkül

Az utógondozói ellátás célja

Legfőbb célnak tekintjük, hogy biztosítani tudjuk a gyermekvédelmi szakellátás kimeneteli oldalának sikerességét. Sikernek értékeljük, ha a fiatal felnőtt tanulmányait befejezi nappali tagozaton, szakképesítést szerez, tanulmányokat nem folytató munkaképes fiatal felnőtt esetében a folyamatos megélhetést biztosító munkavégzést, továbbá sikernek tekintjük, ha a fiatal felnőtt takarékoskodik, pénzét képes a legcélszerűbb módon felhasználni és eljut az önálló lakhatás megteremtéséig.

Az utógondozói ellátás megszűnésének esetei

A megszüntetés kezdeményezhető a fiatal felnőtt részéről a gyámhivatalhoz címzett kérelem formájában. Az utógondozói ellátás megszűnik az életkori határ betöltésével, illetve ha az ellátás feltételei nem állnak fenn. Pl.: önálló lakhatás és életvitel biztosítása, otthonteremtési támogatás azonnali lakhatást biztosító felvétele esetében.

Amennyiben a fiatal felnőtt ismeretlen helyre távozik, elhagyja férőhelyét, az otthonvezető javaslatot tesz a gyámhivatalnak a befogadó nyilatkozat visszavonásával együtt az ellátás megszüntetésére.

Az utógondozói ellátás megszűnhet fegyelmi határozattal, amennyiben a fiatal felnőtt súlyosan megsérti a házirendet, vagy rendkívüli esemény bekövetkeztében megállapítható a felelőssége.

VII. Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

Az ellátottak számára gyermekotthon csoportjaiban kifüggesztésre kerül a házi- és napirend szöveges formában.

Az érdeklődők az intézmény szolgáltatásairól az alábbi módokon értesülhetnek:

- intézményi dolgozóktól
- személyes tájékoztatás útján
- érdekképviseleti szervek, civil szervezetek útján
- oktatási intézmények, egészségügyi, szociális intézményekkel való kapcsolattartás, információ csere folyamán
- a család és gyermekjóléti szolgálatok szakembereivel való munkakapcsolat által
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeren keresztül
- interneten.

VIII. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermekotthonban élő kiskorúak és felnőtt fiatalok, valamint a dolgozók jogainak védelme érdekében Érdekképviseleti Fórum működik.

A gyermekek jogainak érvényesülését ezen kívül a gyermekjogi képviselő is rendszeresen ellenőrzi. A gyermekotthonban élő kiskorúak gyámja a gyermekvédelmi gyám, aki az ellátottak törvényes képviselőjét látja el.

A munkatársak esetében, jogaik védelme érdekében, a következő eljárásokat követjük annak érdekében, hogy a szakember, emberi méltóságának tiszteletben tartása és foganatósítása megvalósuljon.

Az eset súlyosságából adódóan mérlegelünk az alábbi lehetőségek közül:

- segítő, személyes beszélgetés, akár szakember bevonásával is (pl. pszichológus, gyermekjogi képviselő)
- jutalom megvonás
- esetmegbeszélés a gyermekvédelmi gyámmal és szakemberek bevonásával
- rendőrségi feljelentés

- gondozási hely megváltoztatása a gyám javaslatára

A gyermekotthonban élő kiskorúak és fiatal felnőttek, valamint a dolgozók jogainak védelme érdekében Érdekképviseleti Fórum működik.

Panaszjog, érdekképviseleti fórum működése

A gyermekotthonban elhelyezett gyermekek és fiatal felnőtteknek módjuk van véleménynyilvánítani minden velük kapcsolatos dologról. A véleménynyilvánítás egyik fóruma a gyermekönkormányzat által irányított otthongyűlés.

Panaszaikat különböző fórumokon érvényesíthetik. Panasszal fordulhatnak a szolgálatban lévő nevelőhöz, utógondozóhoz, vezetőhöz, illetve az érdekképviseleti fórumhoz.

A Gyvt. 36. § (1) bekezdés alapján: A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviseleti fórumánál.

- a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén.
- c) 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

A (2) bekezdés értelmében: Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviseleti fórum a panaszt vizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az érdekképviseleti fórumnak kiemelt szerepe van a fiatal felnőttek fegyelmi ügyeinek elbírálásaiban, illetve a befogadó nyilatkozat visszavonására irányuló döntés véleményezésében. Ezekben az esetekben a fórum véleményét indoklással együtt írásba kell rögzíteni.

Az intézményben ügyfélfogadást tart a gyermekjogi képviselő, amelynek idejéről és helyéről az otthon lakóit központi helyen jól látható módon tájékoztatjuk.

IX. Minőségi biztosítás elemei

A gyermekotthonunkban dolgozó pedagógus és nem pedagógus közösség iskolai végzettsége, ismerete, tudása, megfelel a szakma elvárásainak. A 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendeletnek megfelelően a kollégák továbbképzése tudatosan tervezett. Szakmai továbbképzéseinket előre négy évre megtervezzük. Igyekszünk megkönnyíteni a kollégák helyzetét, pontszerzési lehetőségét azzal, hogy a gyermekotthonunkba szervezzük, lehetőség szerint ezeket a tanfolyamokat. A pedagógus életpálya szerinti besorolás bevezetésével, pedagógusaink a pedagógiai minősítési rendszer részeként folyamatában szerzik meg az éppen aktuális pedagógiai fokozatot (Ped. I-II, mester). Portfóliójuk elkészítésében, annak feltöltésében és lebonyolításában minden segítséget megadunk.

A csoportban dolgozó kollegák heti rendszerességgel tartanak teamet, amelyet a csoportvezető nevelők irányítanak. Évente több alkalommal előre megtervezett módon otthonszintű megbeszéléseket tartunk, ezeken a megbeszéléseken kerülhet sor a gyakorlati tapasztalatok kicserélésére illetve egy-egy gyakorlati előadásra is.

Használjuk és használtuk az esetmegbeszéléseket. Konzultálunk a pszichológussal, esetenként gyermek pszichiáterrel

A csoportok az otthon éves munkatervére alapozva készítik el saját részletes munkatervüket, melynek megvalósítását folyamatosan ellenőrizzük, de évente két alkalommal – januárban és júniusban – részletesen értékeljük és elemezzük.

Nyitottak vagyunk minden szakmai elgondolás, újítás felé, részt veszünk a szakmai konferenciákon, rendezvényeken. Csak így érhetjük el, hogy intézményünk megfeleljen növendékeink és társadalom elvárásának.

X. Dokumentáció

Intézményünkben megtalálható minden dokumentum és szabályzat, amelyet a ránk vonatkozó jogszabályok előírnak. Ezeket folyamatosan nyomon követjük, és szükség szerint felülvizsgáljuk, aktualizáljuk.

Legfontosabb dokumentumaink: alapító okirat, SZMSZ, Szakmai Program, intézményi és csoportszintű munkatervek, csoportnapló, pénztárnapló, kapcsolattartási napló, az Érdekképviselői Fórum dokumentációja.

A növendékek nyilvántartását a törzskönyvben vezetjük.

A növendékek nyilvántartását törzskönyvben vezetjük. Törvényi kötelezettségnek megfelelően vezetjük a „Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszert” (GYVR), mely elektronikus felületen történő rögzítést ír elő minden gyermek esetében. Az információk elektronikus átadása mellett, így ez a minőségbiztosítás egyik eleme is lett. A GYVR különböző feladatokat határoz meg a szakellátók részére.

- Nevelők (GH felhasználó): GH-1 lap kitöltése (bekerülést követő 30 napon belül). Hozzáférés a gyermek addigi dokumentációihoz (alapellátás, gyámhivatal, szakszolgálati iratok). GH-3 lap elkészítése, vezetése a gyermek időszakos felülvizsgálataihoz, kapcsolódó dokumentumok elkészítése/feltöltése (pl. kapcsolattartási napló), értékelés.
- Gyermekotthon vezető: A szükséges adatlapok meglétének ellenőrzése, tartalmi elemeinek vizsgálata. Gyermek érkeztetése, távoztatása. Hozzáférés a gyermek addigi dokumentációihoz (alapellátás, gyámhivatal, szakszolgálati iratok).

A gyermekotthonban elhelyezett gyermekek adatai mellett a szakmai feladatellátást meghatározó dokumentumok ezen a felületen kerülnek kitöltésre, aktualizálásra és feltöltésre.

Ezen kívül minden gyermek, a növendékügyi előadók által kezelt, külön dossziéval rendelkezik, melyben személyes iratait, határozatait és életének fontosabb dokumentumát őrizzük (pl. határozatok, pedagógiai és pszichológiai jellemzések, rendőrségi feljegyzések, szakértői vélemények, stb.) a jogszabályban rögzítettek szerint. A családdal való kapcsolatrendszer könnyű áttekintése végett a kapcsolattartási naplót vezetjük. A gyermek zsebpénz gazdálkodásának nyomon követésére a zsebpénzkartonok szolgálnak, melyet szintén folyamatosan és jogszabálynak megfelelő módon dokumentálunk.

Fontos dokumentumunk az intézmény házirendje, amelyet minden év szeptemberében a diákönkormányzat segítségével felülvizsgálunk és aktualizálunk. Egy-egy példánya megtalálható minden csoportban. Erre a házirendre épül, illetve ezt egészíti ki a csoportok együttélési szabályzata, amelyben az egyes lakásokban élők fogalmazzák meg azokat a szokásokat, tevékenységeket, eljárásokat, amelyek őket érintik.

XI. A gyermekotthon működését meghatározó jogszabályok jegyzéke

1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.)

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.)

1996. évi XX. törvény a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.)

2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.)

2016/679 EP rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (általános adatvédelmi rendelet) (GDPR)

328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

340/2007. (XII. 15.) Korm. rendelet a személyes gondoskodás igénybevételével kapcsolatos eljárásokban közreműködő szakértőkre, szakértői szervekre vonatkozó részletes szabályokról

369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről (Sznyr.)

415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről (Nyr.)

381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról

610/2020. (XII. 18.) Korm. rendelet a Nemzeti Szociálpolitikai Intézettről

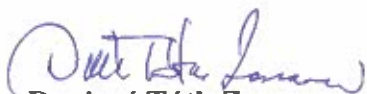
235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyes által kezelt személyes adatokról (továbbiakban Ar.)

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (továbbiakban Gyer)

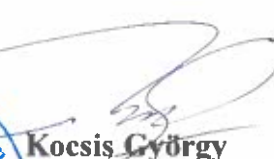
15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (továbbiakban: NMr.)

9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyes továbbképzéséről és szociális szakvizsgáról

Oroszlány, 2023.05.15.

Danisné Tóth Zsuzsanna
szakmai egység vezető

Kocsis György
intézményvezető

Mellékletek:

- Utógondozói ellátás igénybevételére vonatkozó megállapodás-tervezet
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend

Záradék:

A szakmai programot a nevelőtestület megtárgyalta, elfogadta.

A szakmai program 2023. június 1-jén lép hatályba.

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 104. § (1) bekezdés d) pontjában előírt fenntartói feladatra tekintettel, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés a) pontjában kapott jogkörömben fogva az **Oroszlány, Rákóczi F. u. 53. szám alatti székhelyen működő 1. számú gyermekotthon szakmai programját jóváhagyom.**

Tatabánya, 2023. június 1

Süttő Erika
igazgató

